
INTRODUCERE

Poate că acest titlu îl va surprinde pe cititorul nevizat. O filosofie a pădurii? Este posibil? Tocmai la această întrebare dorim să răspundem în cele ce urmează.

Pădurea nu este un obiect oarecare, în infinitul creațiilor naturale. Ca orice ființă vie, ea are un suflet, iar sufletul acesta se poate vedea atât epifenomenal, în ritmicitatea formelor, a volumelor și culorilor, cât și mai ales în funcțiile sale integratoare, ca ființă colectivă. De aici atmosfera de mister și necunoscut care ne întâmpină de îndată ce-i trecem pragul, de aici fascinanta sa mitologie și tot de aici pornește gândul în mișcarea sa către înalt. Cel care trăiește în pădure sau în preajma ei simte în subconștient o prezență vie care-i dă speranță și forță de luptă împotriva stresurilor vieții moderne și totodată îi oferă liniștea necesară vindecării sale. Pe mine însumi adesea pădurea m-a ajutat și vindecat de unele boli psihice stânjenitoare.

Dar dacă pădurea are suflet, ea și gândește? Probabil că nu, neavând creier, în schimb gândim noi pentru ea, ceea ce înseamnă a filosofa. Iată cum, plasându-ne într-un alt spațiu, în metaspațialitate ajungem la ceea ce am definit „silvosofie”, termen deloc întâmplător, având în vedere că există deja un alt termen înrudit, bine cunoscut în știință, acela de „ecosofie”. Termenii nu sunt egali ca mărime, silvosofia având o sferă de cuprindere mai mică, fiind subordonată ecosofiei.

La baza noii discipline stă o silvocalie, disciplină elaborată de noi în urmă cu câțiva ani (Gr. Scripcaru și C. Bândiu, 1997; C. Bândiu, 2004).

La fel ca atunci, din nou se pune fireasca întrebare: ce legătură poate exista între pădure și filosofie? Sau, mai la obiect: există o filosofie a pădurii?

Dacă avem în vedere că există și alte filosofii specializate, precum filosofia artei sau filosofia culturii, de ce nu am admite că ar putea exista și o filosofie a pădurii, care să pună în valoare valențele estetice și cognitive ale unui biospațiu esențial în formarea omului ca ființă spirituală? Din această perspectivă trebuie să privim pădurea, această formație unică pe Terra prin grandoarea și influxurile sale emoționale, nu doar ca pe o ființă vie, producătoare de bunuri economice și ecologice, ci și ca pe o ființă prin excelență estetică.

O disciplină despre implicațiile spirituale ale pădurii, potrivit termenului în care percepem noi silvosofia, pleacă de la principiile că „armonia și frumusețea lumii nu pot fi gândite fără frumusețea și poezia pădurilor, singura care nu se subordonează altor frumuseți în afară de cea a omului, care însă este creație divină superioară după chipul și asemănarea lui Dumnezeu” (C. Bândiu, 2004).

Ideile pe care le dezvoltăm în această carte își au originea, respectiv punctul de plecare în alte două cărți anterioare: 1. *Silvocalia, o estetică a pădurii* (1997), de Gr. Scripcaru și C. Bândiu și 2. *Estetica pădurii. Introducere în silvocalie* (2004), de C. Bândiu. Într-o anumită măsură s-ar putea spune că silvosofia actuală reprezintă o continuare a celorlalte două. A fost necesar acest lucru în pofida faptului că deși problema frumosului natural aplicat la păduri a fost larg dezbătută, ideea de pădure care transfigurează și îndeamnă la filosofare nu a fost dusă până la capăt, ci numai sugerată. Metaforic vorbind, referindu-ne în special la cartea a doua, în care accentul principal cade pe relația pădure-mit-poezie, putem spune: „lucrarea, opera nu a fost închisă”. Dar această neîmplinire, nefinalizare conține un nesperat avantaj: ea reprezintă de fapt o deschidere, respectiv posibilitatea de a scrie o nouă carte și de a crea premisele unei alte paradigme.

Din ideile de armonie, număr, frumusețe și poezie a formelor intuitiv percepută s-au născut fundamentele unei estetici a naturii, diferită de estetica artei și tot din acestea s-a desprins expresia celei mai înalte generalizări, care, în fond nu este altceva decât esența filosofiei în sensul cel mai direct al cuvântului. Pentru că știința, spune Herbert Spencer, nu este decât o sumă a cunoștințelor, filosofia le generalizează, creând sinteze. O filosofie a naturii, inclusiv a pădurii este deci ceva firesc și totodată necesar. Această filosofie se bazează, are drept punct de plecare ideea de frumos natural, privit nu doar ca un rezultat al unor forțe inconștiente guvernate de număr, ci și ca un dar făcut nouă de Divinitate. Este frumusețea eternă, sesizabilă în toată măreția sa în creație, în Cosmos și Microcosmos, este marea și eterna frumusețe care nici nu scade, nici nu crește, ci mereu rămâne aceeași (Plotin, sec. I e.n.), îmbrăcând noi și noi forme, luând tot mereu alte aspecte după locul, timpul și înțelesul atribuit de oameni în actul de percepție. Putem spune, fără a exagera că această filosofie este un produs al unei stări speciale de spirit, aceea pe care o generează trăirea în atmosfera de grație, plină de frumusețe și poezie pe care ne-o oferă pădurea. Filosofia pădurii se naște deci din frumusețea ei, este o metapercepție la un nivel superior generalizant.

Tocmai în aceasta constă și explicația cărții de față: adâncirea, continuarea, metafilosofarea și dezvoltarea pe mai departe a ideilor expuse în cartea anterioară, ceea ce s-ar putea traduce și prin sintagma: „O silvosofie, după silvocalie”.

În final, ne propunem să răspundem la o legitimă întrebare: Ce este, ce înțelegem noi prin Silvosofie?

Este pădurea văzută ca întrupare a ideii de Adevăr, Bine și Frumos. Este gândul înalt al Divinității transpus în formă tangibilă și în simbolistica inspirată de verdele arborilor care au însoțit și fac parte din Creație. Este filosofia armoniei, echilibrului și a frumuseții din natură, izvorâte din contemplarea pădurii, metamorfozate în valoare culturală, în idee și mit.

Fie ca Silvosofia să se impună în cultură și în sora sa mai mică Silvologia, ca o nouă știință existentă de fapt dintotdeauna însă numai în spirit, fiind trăită endopsihic doar de toți cei care înțeleg și iubesc pădurea, din păcate însă, până acum încă nescrisă. Scriind-o, considerăm că ne-am făcut datoria, așa după cum pe vremuri ne îndemna regretatul nostru critic de artă Tudor Vianu (1968) „În ce privește definirea frumosului natural să lăsăm acest lucru pe seama specialiștilor în domeniu, adică biologilor”.